

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum **02 DEC 2019**

Aan Provinciale Staten

Ons kenmerk
PZH-2019-712501410
DOS-2016-0012688

Bijlagen
1

Onderwerp

Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad.

Geachte Statenleden,

Er is een grote woningbouwopgave in Zuid-Holland. In de steden is vooral een tekort aan betaalbare woningen en woningen voor één- en tweepersoonshuishoudens. Naast woningen is er een blijvende behoefte aan bedrijventerreinen binnen bestaand stedelijk gebied, ook in hoge milieucategorie en watergebonden terreinen terwijl deze onder druk staan voor transformatie naar wonen. Toename van de mobiliteit in het stedelijk gebied van Zuid-Holland (autonome groei en toename door woningbouw) vergroot de noodzaak om OV, fiets en nieuwe vormen van (deel)mobiliteit te versterken. Minder gebruik van fossiele brandstoffen voor warmtelevering en opwekking van elektriciteit maakt het noodzakelijk om woningen beter te isoleren en alternatieve bronnen en energieinfrastructuur te ontwikkelen. Voor een goed (internationaal) concurrerend vestigingsklimaat zijn de leefomgevingskwaliteit van het stedelijk gebied zelf (voldoende groen, gezondheid, klimaatadaptief) en voldoende open groene ruimte rond de stedelijke gebieden van groot belang.

In zowel het Strategisch als het regulier Bestuurlijk Overleg MIRT 2018 hebben Rijk en regio met elkaar gesproken over de grote woningbouwopgave in Zuid-Holland. Zowel het Rijk als de regio hebben daarbij de gezamenlijke verstedelijkingsstrategie onderschreven om de grote woningbehoefte van 230.000 woningen tot 2040 vooral in bestaand stedelijk gebied en nabij hoogwaardig openbaar vervoer te accommoderen. Deze strategie sluit aan bij de verstedelijkingsstrategie die eerder door GS is vastgesteld (5 december 2017) en is opgenomen in het Provinciaal Omgevingsbeleid.

De Verstedelijkingsalliantie (een samenwerking van de gemeenten Leiden, Den Haag, Zoetermeer, Rijswijk, Delft, Schiedam, Rotterdam en Dordrecht met medewerking van de MRDH en de Provincie Zuid-Holland) heeft een bod gedaan om een groot deel van de opgave in Zuid-Holland binnen de eerder genoemde acht steden nabij de Oude Lijn (spoorlijn Leiden-Dordrecht) te realiseren, te weten circa 170.000 woningen. Daarnaast is de ambitie om naast betaalbare woningen ook veel extra arbeidsplaatsen toe te voegen in o.a. nieuwe woon-werkmilieus. In het verlengde hiervan is door het Rijk en de regio besloten om, ten behoeve van een voortvarende samenhangende realisatie van de geformuleerde ambities, samen een Integraal

Verstedelijkingsakkoord op te stellen, als startschot voor een langjarig samenwerkingsprogramma tussen Rijk en regio.

Doel van het akkoord

In het Strategisch BO MIRT 2019 hebben partijen uitgesproken dat er voldoende binnenstedelijke bouwlocaties zijn binnen de acht gemeenten, maar dat realisatie niet automatisch van de grond komt. Er wordt op dit moment volop gebouwd in de genoemde steden, maar hoe verder in de tijd hoe complexer de locaties worden. Binnen de 8 gemeenten zijn 13 locaties¹ nabij HOV-knooppunten/stations zeer kansrijk voor de ontwikkeling tot locaties met betaalbare woningen in combinatie met nieuwe werkmilieus. Woningbouwproductie moet hand-in-hand gaan met investeringen in OV- en energieinfrastructuur en het beschikbaar houden van voldoende ruimte voor werken op bedrijventerreinen. Dit is een complexe opgave. In principe zijn gemeenten aan zet, maar zij kunnen hierbij ondersteuning van zowel provincie als Rijk gebruiken. Uit eerdere studies (MIRT-verkenning Bereikbaarheid Rotterdam-Den Haag) is gebleken dat bewegen en bouwen gelijk op moeten lopen om de binnenstedelijke gebiedsontwikkeling te kunnen realiseren. Verdere investeringen in de OV- en fietsinfrastructuur zijn randvoorwaardelijk. Dit wordt aangeduid als de 'wederkerigheid tussen verstedelijking en mobiliteit'. Het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad bevat dan ook samenhangende (wederkerige) uitvoeringsafspraken tussen gemeenten, provincie en Rijk, over sectoren heen. De adaptieve ontwikkelstrategie Metropolaan OV en Verstedelijking (AOS) waaraan alle genoemde overheden en vervoerders hebben meegewerkt heeft een tijdsfad opgeleverd waarin de OV-investeringen gekoppeld zijn aan het tempo van de binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen. Om de wederkerigheid goed in te vullen zijn er zowel afspraken nodig over het uitwerken van de OV-investeringen als de binnenstedelijke gebiedsontwikkeling om er voor te zorgen dat het bouwprogramma op tijd wordt 'geleverd'.

Afspraken in het kort

Eerder in juni 2019 zijn in de Woondeal Zuidelijke Randstad al afspraken gemaakt tussen Rijk, Provincie en gemeenten over het beter functioneren van de woningmarkt (o.a. over Vestia-dossier en investeringscapaciteit corporatie) en versnellingsprojecten voor de korte termijn.

In het Verstedelijkingsakkoord staan afspraken over de randvoorwaarden om tot binnenstedelijke woningbouw in de 8 steden te komen. In het kort gaat het om afspraken over:

- Opstarten van een aantal vervolgstudies over verbeteringen van de OV-infrastructuur (o.a. spoorlijn Leiden-Dordrecht, metro- en tramlijnen in Rotterdam en Den Haag);
- Flankerend ruimtelijk beleid nabij HOV-knooppunten (verlagen parkeernormen, verhogen dichtheden, type woonmilieus, fasering van projecten);
- Behoud en beter benutten van bestaande bedrijventerreinen in de acht gemeenten en omgaan met beton-, asfalt- en afvalcentrales in Haaglanden;
- Bekostiging en financiering;
- Samenwerking met marktpartijen en corporaties;
- Monitoring van de afspraken.

Verder wordt afgesproken dat op de daarvoor geëigende bestuurlijke tafel wordt geagendeerd:

- Tijdige beschikbaarheid van energieinfrastructuur en warmtevoorziening in relatie tot het tempo van de binnenstedelijke gebiedsontwikkeling;

¹Leiden-Campus, Zoetermeer-Entreegebied, Den Haag-CID/Binckhorst/Laakhavens, Den Haag-Zuidwest, Den Haag-Scheveningen/Internationale Zone, Rijswijk-Boogaard/Plaspolder, Delft-Schieoever-Station Campus, Schiedam-Schieveste/Rotterdam Van Nelle Knoop, Rotterdam-M4H/Schiedam-Nieuw Mathenesse, Rotterdam-Binnenstad, Rotterdam-Willemsas, Rotterdam-Stadionpark, Dordrecht/Zwijndrecht-Spoorzona/Leerpark

- Uitwerken van gezamenlijke ambities met betrekking tot groenblauwe ontwikkeling, klimaatadaptatie en circulair bouwen in relatie tot de binnenstedelijke gebiedsontwikkeling.

Vanuit het perspectief van de provincie zijn de afspraken over de OV-studie Oude Lijn, de transformatie van bedrijventerreinen en de relatie van binnenstedelijke gebiedsontwikkeling met energievoorziening en kwaliteit leefomgeving van belang.

Dit akkoord bevat afspraken voor een deel van de provincie. Ook buiten de acht gemeenten zijn er complexe verstedelijkingsvraagstukken waarin woningbouw samenhangt met de transformatie van werklocaties en infrastructuur. Het akkoord bevat dan ook de afspraak dat in de komende SBO MIRT in het voorjaar 2020 de provincie de verstedelijkingsstrategie voor heel Zuid-Holland verder heeft uitgewerkt. Op basis van deze uitwerking kunnen in de loop van de tijd ook over andere deelgebieden binnen Zuid-Holland nadere uitvoeringsafspraken worden gemaakt tussen Rijk en regio waar het gaat om verstedelijking.

Vervolg

Na ondertekening van het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad worden de verschillende afspraken verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma dat uiterlijk 1 maart 2020 gereed is. Sturing op de afspraken vindt plaats in de Programmaraad van het Gebiedsprogramma Mobiliteit en Verstedelijking (MoVe) waar Rijk, Provincie, MRDH en gemeenten Rotterdam en Den Haag aan deelnemen. Gedeputeerden Koning en Vermeulen nemen deel aan de Programmaraad. De programmaraad zal sturen op de afspraken die genoemd zijn in onderdelen mobiliteit, binnenstedelijke gebiedsontwikkeling en bekostiging (de artikelen 4, 5 en 8). Afspraken uit de hoofdstukken energie en kwaliteit leefomgeving (de artikelen 6 en 7) worden geagendeerd op de daarvoor bestemde bestuurlijke tafel.

Wij zien de afspraken uit dit akkoord als een belangrijke stap van de gezamenlijke overheden om te zorgen voor voldoende betaalbare woningbouw, genoeg ruimte voor werken en een goede bereikbaarheid en leefomgeving in en om de acht steden. Het komende jaar gaan de betrokken partijen met elkaar in gesprek om ervoor te zorgen dat de afspraken met betrekking tot verstedelijking en bereikbaarheid ook daadwerkelijk tot uitvoering kunnen worden gebracht (bijvoorbeeld in relatie tot de stikstofproblematiek). Indien er vanuit dit akkoord nieuwe vervolgstappen worden gedaan zullen wij u daarvan op de hoogte stellen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. H.M.M. Koek

plv. voorzitter,

F. Vermeulen

Bijlagen:

- Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad